

KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TOIMINTASUUNNITELMA

POLVIJÄRVI

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat.....	2
2.1 Toiminnan toteuttaja ja -järjestäjä	3
2.2 Toiminta-aika ja -tilat.....	3
2.3 Tiedottaminen	3
2.4 Toimintaan hakeminen ja valintakriteerit	3
2.6 Oppilaspaikan irtisanominen	4
2.7 Henkilöstö.....	4
2.8 Kulkemisen ja kuljetusten järjestäminen.....	4
2.9 Aamu- ja välipalan järjestäminen	5
2.10 Toimintaympäristö ja turvallisuus	5
2.12 Vakuutusasiat	5
3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet	5
3.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen	5
3.2 Tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen.....	6
3.3 Eettisen kasvun tukeminen.....	6
3.4 Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen.....	7
4. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset painotukset	7
5. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa	8
6. Yhteistyö ja tiedonkulku.....	8
6.1 Yhteistyö kodin kanssa	8
6.2 Yhteistyö koulun kanssa	8
6.3 Yhteistyö kunnan sisällä	9
6.4 Toiminnan järjestäjän ja toteuttajien kesken	9
7. Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta ja arviointi.....	9
8. Yhteyshenkilöt	10

1 Johdanto

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta vastaa kunta. Polvijärven kunnassa aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Polvijärven kirkonkylällä sekä Sotkumassa.

Polvijärven kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on laadittu tukemaan kunnan perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista ja kehittämistä sekä lisäämään toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä. Toimintasuunnitelma toimii toistaiseksi voimassa olevana ryhmien ohjaajien ja vastuuhenkilöiden työvälineenä toiminnan lukuvuosien suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Vanhemmat ja huoltajat saavat toimintasuunnitelmasta tietoa aamu- ja iltapäivätoiminnan linjauksista, käytänteistä ja sisällöistä.

2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 8a luvun mukaista lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa, jota kunta voi järjestää tai hankkia. Jos kunta järjestää tai hankkii tätä toimintaa, sitä tulee tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille. Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuudesta. Toimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon eri kieliryhmien tarpeet.

Perusopetuslain 48a §:n 3 momentin mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti. Viimeisimmät Opetushallituksen perusteet otettiin käyttöön 1.8.2011 ja uusien muutosten määräys astui voimaan 1.8.2025.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyville vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee rakentaa jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on myös oma erityisluonteensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta. Lapsuudessa ja varhaisnuoruudessa itsenäisyys lisääntyy vähitellen, mutta lapsi tarvitsee vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

Toiminnassa painotetaan lapsen omia kokemuksia, ja sen suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset sekä sosiaaliseen kasvuun liittyvät näkökohdat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä antaa mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaisuudesta vastaa kunta, joka voi järjestää toimintaa itse tai hankkia palveluja erilaisilta julkisilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Järjestämisessä voidaan hyödyntää kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden palveluja, mutta toiminnan toteutuksen tulee tapahtua ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstönvalvonnassa.

2.1 Toiminnan toteuttaja ja -järjestäjä

Polvijärven kunnassa aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttajana toimii Polvijärven kunta. Hyvinvointilautakunta päättää toiminnan laajuudesta ja vastaa toiminnan järjestämisestä käytännössä. Toistaiseksi toimintaa on päätetty järjestää kunnan omana toimintana kirkonkylällä ja Sotkumassa. Toiminta on mahdollista järjestää osittain yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyöstä sovitaan erillisellä sopimuksella, joka hyväksytään hyvinvointilautakunnassa.

2.2 Toiminta-aika ja -tilat

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään peruskoulun lukuvuoden koulupäivinä pääsääntöisesti aamupäivätoimintana klo 7-10 ja iltapäivisin klo 12-16 iltapäivätoimintana tarpeen mukaan siten, että toimintaa on saatavilla noin 3 tai 4 tuntia lasta kohden kunakin koulupäivänä. Koulujen loma-aikoina ja lauantaiyöpäivinä toimintaa ei järjestetä.

Huoltajien on hyvä ottaa huomioon, että 7-8-vuotiaan lapselle on rasittavaa tehdä kolmivuoropäivää, jos hän osallistuu aamutoimintaan, kouluun ja vielä iltapäivätoimintaan. Lapsi kuormittuu väistämättä, jos hänelle tulee kolme vaihdosta päivän aikana. Lapsen päivä voi muodostua kohtuuttoman pitkäksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tilat sijaitsevat Polvijärven kirkonkylällä vapaa-aikatalo Vaparilla eskarin tiloissa (Räätälintie 6) ja Sotkumassa iltapäivätoiminta Sotkuman koululla (Käsämäntie 6 A), paitsi aamutoiminta osittain päiväkodilla.

2.3 Tiedottaminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvistä asioista (esim. hakemisesta ja toimintaan liittyvistä muutoksista) tiedotetaan erikseen esiopetuksen, 1-2 luokkien sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitettujen oppilaiden huoltajille. Tiedottamista toteutetaan Polvijärven kirkonkylän sekä Sotkuman koululla kirjallisin tiedottein, Wilman, Daisyn ja puhelimen välityksellä. Vastuuohjaajat tiedottavat huoltajia toimipaikkakohtaisista asioista säännöllisesti tarkoituksenmukaista viestintätapaa käyttäen.

2.4 Toimintaan hakeminen ja valintakriteerit

Aamu- ja iltapäivätoimintaan voivat hakea 1.- 2. vuosiluokkien oppilaat sekä ne perusopetuksen oppilaat, joille on tehty oppilaskohtaista tukea koskeva päätös. Toimintaan osallistuminen on tarvelähtöistä, subjektiivista oikeutta toimintaan osallistumiseen ei ole.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan sähköisesti Daisyssa, <https://polvijarvi.daisynet.fi/eDaisy/Esuomi/EsuomiLogin>, vuosittain erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Paikat jaetaan määräaikaan hakeneiden kesken. Ryhmiä voidaan myöhemmin täydentää, mikäli paikkoja on jäljellä. Päätös toimitetaan huoltajalle sähköisenä päätöksenä ja tarvittaessa postitse.

Aamu- ja iltapäiväkerhopaikkoja on vain rajallinen määrä. Mikäli aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakaspaikkoja suhteessa ohjaajamäärään ei ole tarjolla kaikille hakijoille, otetaan valinnassa huomioon lapsen yksilöllisen tuen tarve ja ryhmän toimivuus kokonaisuutena.

Mikäli kaikille hakijoille ei voida järjestää kerhopaikkaa, käytetään valinnassa seuraavia perusteita:

1. ensimmäisen luokan oppilaat
2. oppilaskohtaisen tuen oppilaat 1-4 lk (lapsella tulee olla oppilaskohtaisen tuen päätös)
3. toisen luokan oppilaat

Oppilaskohtaisen tuen päätös vuosiluokilla 5-9 ei ole automaattinen peruste iltapäivätoimintaan ottamiselle. Oppilaan tilanne huomioiden voidaan päätöksessä käyttää tapauskohtaista harkintaa.

Aamutoimintaa järjestetään lapsille vain yhtäaikaista huoltajien työstä tai opiskelusta johtuvasta tarpeesta.

2.5 Asiakkaan kuukausimaksut

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta peritään hyvinvointilautakunnan päättämä kuukausimaksu. Kuukausimaksun ajanjaksona on kalenterikuukausi. Maksu peritään jokaiselta sellaiselta kalenterikuukaudelta, jolloin lapsella on paikka aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Asiakasmaksuihin voi saada vapautuksen tai huojennuksen taloudellisin perustein. Mikäli on oikeutettu perustoimeentulotukeen, asiakasmaksu jätetään perimättä. Hakemuksen jättämisen yhteydessä on haettava myös mahdolliset maksualennukset/maksuvapautukset (liitteeksi sosiaalityöntekijän lausunto). Maksualennukset tai -vapautukset tulevat voimaan päätöksen mukaisesti aikaisintaan hakemuksen jättökuukauden alusta lukien.

Jos lapsen sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä.

Jos kuukausimaksua ei ole maksettu eräpäivään mennessä, lähetetään maksumuistutus perintäyrityksen huomautusmaksulla. Jos laskua ei makseta maksumuistutuksen jälkeen, lasku menee perintään. Mikäli kolmen kuukauden asiakasmaksut aamu- ja iltapäivätoiminnassa ovat maksamatta, sanotaan paikka irti seuraavan kuukauden jälkeen. Tämä koskee myös edellisen kauden maksamattomia laskuja. Paikan voi saada takaisin ainoastaan maksamalla takaisin kaikki rästissä olevat maksut.

2.6 Oppilaspaikan irtisanominen

Mikäli lapsi lopettaa osallistumisen iltapäivätoimintaan, on myönnetty oppilaspaikka irtisanottava sähköisesti Daisyssa kuukauden 15. päivään mennessä ja se astuu voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Irtisanoutumiskuukaudelta peritään koko kuukauden maksu. Irtisanomista ei voi tehdä takautuvasti. Irtisanomisesta on ilmoitettava myös AIP-ohjaajalle.

2.7 Henkilöstö

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstönä toimivat koulutetut aamu- ja iltapäivätoiminnan ja koulunkäynninohjaajat, sekä osittain varhaiskasvatuksen henkilöstö. Kaikki työntekijät perehdytetään tehtäviinsä.

2.8 Kulkemisen ja kuljetusten järjestäminen

Vanhemmat ovat vastuussa koululaisten kulkemisesta tai kuljettamisesta toiminnan järjestämispaikkaan ja sieltä pois. Ylimääräistä kuljetusta aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisen vuoksi ei järjestetä. Mikäli lapsi kykenee kävelemään kohtuullisen matkan kotiin iltapäivätoiminnasta, niin näin voidaan huoltajien kanssa sopia.

2.9 Aamu- ja välipalan järjestäminen

Toimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan yksi aamupala aamupäivätoiminnassa ja yksi välipala iltapäivätoiminnassa. Aamu- ja välipalat ovat ravitsemuksellisesti monipuolisia.

2.10 Toimintaympäristö ja turvallisuus

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus kaikissa tilanteissa. Fyysistä turvallisuutta on tapaturmien ennaltaehkäisy ja turvallisuuden edistäminen. Ennaltaehkäisyssä tulee huomioida turvallisuutta ohjaava lainsäädäntö ja jokaisessa toimipaikassa on voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, joita päivitetään tarvittaessa ja vähintään vuosittain. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ovat voimassa ohjeet, kuinka ohjaajien tulee toimia tapaturman sattuessa. Rakennuksesta poistuminen ja sisälle suojautuminen harjoitellaan koulupäivän yhteydessä.

2.11 Vakuutusasiat

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuva lapsi on vakuutettu. Mahdollisen tapaturman sattuessa hoito on lapselle maksutonta.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvuille. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tarjota lapsille mahdollisuus leikkiin, luovaan toimintaan ja liikkumiseen. Toiminta luodaan mahdollisimman monipuoliseksi. Toiminnallapirittää tarjoamaan lapsille sosiaalisen vuorovaikutuksen tilanteita, myönteisiä elämyksiä sekä vireyttä edistävää liikuntaa ja ulkoilua. Lisäksi lapsille annetaan mahdollisuus rentoutumiseen ja lepoon. Tavoitteena ja pyrkimyksenä on kuunnella lasta ja toimia lapsen jaksamisen ehdoilla.

3.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kodin, koulun ja toiminnan toteuttajan välisen yhteistyön on tarkoitus jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Päämääränä on luoda kasvu ympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä.

Kasvatusyhteistyö on tärkeää pienen koululaisen kokonaisen päivän rakentamisessa. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta, mutta aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajilla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen yhteisön jäsenenä.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo myös pohjan kohdata mahdollisia ongelmatilanteita, ja eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena on lisätä lapsen tuntemusta ja näin edesauttaa hänen tarpeidensa tunnistamista. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, ja toiminnan suunnittelussa tulee olla yhteistyössä kotien ja koulujen kanssa.

Toimintaan liittyvistä asioista kuten sisällöistä ja tavoitteista tiedotetaan lasten huoltajille ja tarvittaessa kouluun. Yhteistyön välineitä ovat muun muassa tiedotteet, kohtaamiset, Daisy, Wilma sekä kirjalliset ja suulliset palautteet. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa toimitaan muutoinkin yhteistyössä lasten vanhempien ja koulun kanssa ja iltapäivätoiminnassa huolehditaan tarvittaessa ohjatusti lapsen läksyistä.

3.2 Tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lapsen tunne-elämän tukeminen: tavoitteena on, että jokainen kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Toiminnassa lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä.

Tavoitteena on myös löytää persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Lapsen perusteltu rohkaisu ja kiittäminen tukevat itsetunnon kehitystä ja samalla lapsi oppii luottamaan omiin taitoihinsa.

Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan myös edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminnan tarjoamien toverisuhteiden kautta opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja kuten vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Lapsi tarvitsee kaveripiirin hyväksyntää ja tunteen omaan ryhmään kuulumisesta. Ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt muovaavat osaltaan tulevaa sosiaalista käyttäytymistä, ja ryhmä mahdollistaa lasten keskinäisen kulttuurin syntymisen ja heidän tarpeistaan lähtevän tekemisen muotoutumisen.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan sovelletaan koulun järjestyssääntöjä. Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä. Yhdessä tehtyjen sopimusten avulla lapsella on mahdollisuus oppia hallitsemaan tunteitaan ja hyväksymään myös toisten oikeudet. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun.

Polvijärvellä aamu- ja iltapäivätoiminnassa varataan aikaa kiireettömään yhdessäoloon ja lasten kuunteluun ja luodaan lapselle turvallinen ympäristö, jonne on hyvä tulla koulusta. Lapsille pyritään myös luomaan toiminnallisesti virikkeinen ympäristö ja kannustamaan heitä liikunnallisuuteen iltapäivän toiminnoissa.

3.3 Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet ja käytännöt.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisen ohjausta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Lasta kannustetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista. Lasta opetetaan huomioimaan toisten hyvinvointi. Lasten kanssa keskustellaan oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista sekä opetellaan tunnetaitoja.

3.4 Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Lapselle tulee antaa mahdollisuus itse osallistua toiminnan suunnitteluun sekä tulla kuulluksi: toiminnassa luodaan tilanteita, jotka lisäävät lapsen osallisuuden kokemuksia. Tärkeää on edistää erityistä tukea tarvitsevien sekä eri kulttuureista tulevien lasten osallisuuden toteutumista.

Toiminnalla pyritään myös lisäämään tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta. Toimintaasuunniteltaessa ja toteutettaessa oppilaiden kehityksen erot ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon. Osallisuus ja tasa-arvo ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on syrjäytymistä aiheuttavien tekijöiden havaitseminen mahdollisimman varhain sekä erityisesti huomion kiinnittäminen lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen.

Polvijärvellä aamu- ja iltapäivätoiminnassa tuetaan kaikkia lapsia omantasoisesti tehtävissä. Iltapäivätoiminta tukee koulun työtä kannustamalla lasta huolehtimaan koulutehtävistä. Toiminnassa korostetaan yhteisen tekemisen ja yhdessä olemisen merkitystä luoden yhteisiä pelisääntöjä lasten kanssa.

4. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset painotukset

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt määrittelevät ja valitsevat toiminnan järjestäjä ja toteuttaja, ja niihin vaikuttavat paikalliset olosuhteet ja tarjonta, toteuttajien omat vahvuudet, painotukset sekä käytännön mahdollisuudet.

Sisältöjen tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, ja ne tulee suunnitella siten, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, vireyttä edistävää liikkumista ja ulkoilua sekä mahdollisuuden myös omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon.

Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Sisältö voi liittyä erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin ja muuhun kehitystä tukevaan toimintaan kuten liikuntaan, käden taitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun, musiikkiin ja arkiaskareisiin. Toiminnan sisältöä voivat olla myös erilaiset tiedolliset aihepiirit. Toiminnassa voidaan varata tarvittaessa aikaa myös koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen. Myös koulun kerhotoiminta ja taiteen perusopetus voivat olla lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon lapsen tarpeet ja toiveet sekä huoltajilta saatu palaute. Lapsen ja ohjaajan yhteinen keskustelu siitä, millainen toiminta lasta kiinnostaa ja mikä tuottaa hänelle iloa, vaikuttaa toiminnan sisältöjen käytännön toteutukseen. Toiminnan sisällöllisiä kokonaisuuksia ovat:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet

- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit
- läksyjen teko huoltajan, opettajan ja ohjaajan kanssa sovitulla tavalla.

5. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvilla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevan lapsen aamu- ja iltapäivätoiminnan lähtökohtana ovat toiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt, mutta lisäksi toiminnassa tulee ottaa huomioon oppilaan yksilölliset tarpeet. Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä oppilaan omien edellytysten mukaisesti. Oppilasta tulee kannustaa aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen, ja myönteisen kasvun tukemiseksi tukea tarvitsevalle lapselle pyritään luomaan tärkeitä onnistumisen kokemuksia. Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa vastapainoa ja tukea koulutyöllesekä mahdollisuuden lepoon ja virkistykseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa otetaan huomioon tukea tarvitsevan lapsen ikä ja kehitysvaihe, ja tilojen, välineiden ja muiden toimintaedellytysten turvallisuuteen, terveellisyyteen ja tarkoituksenmukaisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Tukea tarvitsevan lapsen kohdalla keskustelu huoltajien kanssa on tärkeää, ja heidän kanssaan yhdessä sovitaan, miten lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet aamu- ja iltapäivätoiminnassa otetaan huomioon. Kehityksessään tukea tarvitsevien lasten kohdalla korostuu myös toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi. Liikunnan, leikkien ja pelien kautta opetellaan sääntöjen noudattamista ja itsesäätelyn harjaannuttamista, ja erityistä huomiota kiinnitetään yhdessä toimimisen taitoihin ja myönteisen vuorovaikutuksen edistämiseen.

Oppilaat, joille on tehty oppilaskohtaisia tukitoimia koskeva päätös, ovat oikeutettuja hakemaan aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajaksi. Tukea saavien oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestelyt voidaan toteuttaa muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä tai tarvittaessa omissa ryhmissä ja luokissa, jos heidän erityistarpeensa sitä edellyttävät. Ohjaajina toimivat tällöin koulunkäynninohjaajat, ja tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös sosiaalipalveluiden kanssa. Ohjaajien työtä voidaan tukea myös erityisopettajien tai oppilashuoltohenkilöstön antaman konsultaation avulla. Oppilaskohtaisen tuen asiakirjoissa voidaan kuvata, mihin aamu- tai iltapäivätoiminnalla tähdätään lapsen kehityksen tukemisessa.

6. Yhteistyö ja tiedonkulku

6.1 Yhteistyö kodin kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä vanhempien ja koulujen kanssa. Toimintakauden alussa tiedotetaan koteja yhteisistä toimintaperiaatteista sekä yhteistyöstä. Huoltajan tulee ilmoittaa lapsensa osallistumisesta tai hyvinvoinnista tapahtuvista poikkeuksista ohjaajille samoin kuin ohjaajien lasten huoltajille.

6.2 Yhteistyö koulun kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminta jakaa yhdessä koulun kanssa lapsen huoltajien kasvatusvastuuta. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia

ja koulunkäyntiä. Yksittäistä lasta koskevissa asioissa iltapäivätoiminnan henkilöstö voi osallistua tarpeen mukaan lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ja koulun yhteistyön tavoitteena on lapsen etu. Toiminnan ohjaajien, oppilaiden, opettajien, oppilashuollon sekä koulun muun henkilöstön välisellä yhteistyöllä edistetään toimivaa yhteistyötä. Koulunhenkilökunnan sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan välinen tiedonkulku tulee varmistaa. Koulun opettajat ja iltapäivätoiminnan ohjaajat informoivat toisiaan koulutyön ja iltapäivätoiminnan aikatauluista ja etenkin niissä tapahtuvista muutoksista (esim. retket). Yhteistyön koulun kanssa tulee olla molemminpuolista, toimivaa ja päivittäistä.

6.3 Yhteistyö kunnan sisällä

Tavoitteena on tehdä tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä lapsen parhaaksi. Yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikatoimen kanssa esimerkiksi poikkeavissa toiminnan järjestämisen tilanteissa. Elinympäristöpalveluiden kanssa mietitään esimerkiksi turvallisia ja tarkoituksenmukaisia tiloja toiminnan käyttöön. Aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalat järjestetään keskitetysti kunnan ruokapalveluiden kautta.

6.4 Toiminnan järjestäjän ja toteuttajien kesken

Polvijärven kunnan hyvinvointipalvelut huolehtii toiminnan koordinoinnista ja organisoinnista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjä ja toteuttajat suunnittelevat, arvioivat ja kehittävät toimintaa yhteisissä tapaamisissaan, joita pyritään järjestämään säännöllisesti.

Pääsääntöisesti hyvinvointilautakunta valvoo ja tarvittaessa päättää muutoksista yhdessä toimijoiden kanssa käytännön toiminnan järjestämisessä.

Yhteisesti sovittaviin asioihin kuuluvat aukioloajat, lasten valintaperusteet, henkilöstö ja koulutus, tilat ja välineistö, aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmat ja toimintaan liittyvät sopimukset, arviointi ja koordinointi sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuperusteet.

7. Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta ja arviointi

Toimintaa järjestävän kunnan on hyväksyttävä aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma. Kunnan tulee valvoa ja arvioida tarjoamaansa tai hankkimaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin tarkoituksena on turvata toiminnan tavoitteiden toteutuminen sekä laadullisten tekijöiden kehittyminen, ja tavoitteena muun muassa kehittää toiminnan kasvatuskumppanuutta huoltajien kanssa. Arviointien keskeiset tulokset julkaistaan.

Polvijärven kunnassa aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisestä seurannasta ja arvioinnista vastaa kunnan hyvinvointilautakunta, joka myös päivittää ja hyväksyy toistaiseksi voimassa olevan kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteiden ja sisällön toteutumista arvioidaan vuosittain vanhemmilta saadun palautteen perusteella. Ulkoista arviointia toteutetaan Opetushallituksen kartoituksilla. Kunta toteuttaa tarvittaessa omia kyselyjä. Toimintaan osallistuvia lapsia osallistetaan toimintavuoden aikana eri menetelmin toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Kyselyjen tulokset toimitetaan hyvinvointilautakuntaan ja huoltajille tiedoksi. Kehityskeskusteluissa ja yksiköiden tiimipalaverissa kootaan ohjaajien näkemyksiä ja kehittämideoita toiminnan suhteen.

8. Yhteyshenkilöt

Polvijärvellä aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteyshenkilöinä ja kehittämisverkoston jäseninä toimivat aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaavat hyvinvointipalveluiden esihenkilöt. Yhteystiedot iltapäivätoimijoille löytyvät kunnan internet-sivuilta ja www.peda.net –sivuilta.

Toimintasuunnitelma päivitetty 9/2025